Ч. 216. Второк 11 жовтня (28 вересня) 1910. Рік XX.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.
РЕДАКЦИЯ і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 10.
ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.
РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почт.
РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплатк почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників пасаж Гавсмана 9 і в ц.к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року К 2·40
на чверть року К 1·20
місячно . . . К —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року К 5·40
на чверть р. К 2·70
місячно . . . К —·90
Поодиноке число 6 с.

Сойм краєвий.

92 засіданє I сесиї IX періоду з дня 8-го жовтня 1910.

Суботнїшне засїданє сойму розпочало ся о год. 11¼.

По уділеню 14-дневного урльопу послови Країньскому, відчитано петициї. Пос. о. Пастор попирав петицию м. Стржижова о заснованє ґімназиї, п. Чарковский-Голїєвский пет. школи середної в Борщеві о субвенцию і краєвих дорожників о поліпшенє долї, пос. др. І. Макух петицию Руского тов. педаґоґічного о субвенцию для школи ім. Шашкевича, п. Ямпольский петицию о запомогу для погорільцїв м. Любачева, п. Винничук о поміч для погорільцїв села Блудники в повітї станиславівскім.

Наглячі внесеня зголосили п. Лео в справі дорожнї, п. Куровець в справі роздачі шинкарских концесий в калускім повітї. Звичайні внесеня зголосили пп.: Кендзьор о побільшенє персоналу лїсно-технїчного для забудованя гірских потоків, п. Шецель о виданє закона в цїли унормованя поступованя правного против ореченя громад, п. Адам о зміну артикулу 13. краєвого закона з р. 1907 о правних відносинах учителів, п. Скарбек в справі статистики торговлї і обороту худобою і нерогатиною, п. Рутовский в справі закладаня і удержуваня народних шкіл для меншостий народних.

Інтерпеляциї внесли п. Кренжель в справі наложеня гривни і стяганя податку від Вайдум в Хабівцї, п. Скварко в справі безпроцентової позички для господаря Манджука в Олеську, п. Содомора в справі жандармских надужить в Княжім, п. Куровець в справі концесий шинкарских в Калуши і Войнилові, калуского повіта, п. Король в справі проволоки рішеня справи конкуренцийної в Сернах, станиславівского повіта, п. Швед в справі зміни закона о поборі належитостий стемплевих і правних.

По приступленю до дневного порядку, відослано до санїтарної комісиї справозданє краєвого Видїлу, в справі розширеня і адаптациї загального шпиталя в Перемишлянах.

По сїм приступлено до першого читаня посольских внесень.

Внесенє посла Целецкого і тов. в предметї підвисшеня позичкового фонду для торговельно-промислової дїяльности кружків рільничих, відослано до комісиї буджетової.

Внесенє посла Чарторийского і тов. в предметї недопущеня арґентиньского мяса до монархиї, в предметї зміни §§. 1 і 5 закона з дня 8 грудня 1881 В. з. кр. ч. 71 о уживаню оґерів до становленя, відослано до комісиї краєвого господарства.

Внесенє посла Біса і тов. о зміну зелїзничої траси Ніско-Ряшів в громадї Мазярня, відослано до комісиї зелїзничої.

Друге внесенє того самого посла в справі підмоги для громади Студенець пов. Ніско, до комісиї буджетової а трете внесенє того самого посла в справі будови мосту на Ленґу в тарнобжеским повітї, відослано до комісиї дорогової.

Внесенє посла Шецля і тов. в справі продовженя зелїзничого шляху Львів-Підгайцї відослано до комісиї зелїзничої.

Внесенє посла Юліяна Бруніцкого і тов. в предметї закона нормуючого торговлю насїнями, штучними навозами і сконцентрованими пашами, відослано до комісиї правничої.

Внесенє посла Скарбка в предметї закона о громадских мирових урядах відослано до комісиї правничої.

ЯПАНЬСКІ ОПОВІДАНЯ.

I.

Смерть з любови.

В часї послїдної війни на Далекім Всходї сидів я довший час бездїльно в Шімоносекі, великім япаньскім портовім містї. Я був би дуже радо переплив до Кореї, віддаленої лиш сто морских миль від берегів Япану; але Япанцї глядїли недовірчиво на всїх чужинцїв, які тоді були близько театру війни. Не позволяли, аби який чужинець користувався одним з тих многих воєнних кораблів, які безнастанно перепливали між Япаном і Кореєю, аби там перевозити материяли воєнні і поживу, а звідтам ранених і недужих до Япану. Так ждав я на нагоду, аби на однім з малих прибережних пароходів незамітно вимкнути ся, що остаточно удалось менї.

Між тим оглядав я поволи Шімоносекі. Вправдї не було там так богато на що дивити ся; то зовсїм звичайна япаньска портова місцевість, тілько незвичайно розкинена. Безчисленні низькі, маленькі домки стоять густо збиті в вузких улицях безпосередно над морским берегом; зараз за ними піднимає ся край лагідними хребтами гір, засїяними кладовищами, чайними заведенями, а також сильними воєнними укріпленями.

В пристани впав менї вскорі в очи досить великий будинок: він був кількома ярко мальованими плякатами покритий і показало ся, що то театр. Мій провідник не мав спокою, аж доки ми одного вечера не зайшли там. Давано якусь нову штуку, в котрій одна ґейша і один молодий панич, одїтий впрочім після найновійшої париской моди, грали головні ролї. В театрі було яких 2000 видцїв і любували ся грою. Я сидів з моїм провідником на якімсь окремім підвисшенім місци, яке після нашого понятя можна би назвати бальконом першого поверха. Безпосередно під нами був партер, де в сотках окремих відділів сидїли видцї родинами побіч себе на земли. В першім рядї впав менї вскорі в око один молодець незвичайної краси, що з особливою увагою глядів на сцену і сидів сам в своїм відділї. Але я також замітив, що єго увага була присьвячена більше одній з артисток, як самій штуцї. То була 17- або 18-лїтна дївчина, може не красавиця після нашої вподоби, але на кождий спосіб незвичайно мила поява, принадна в поставі і рухах, як то навіть в Япанї рідко найти. Она виступала як статистка, але звертала на себе увагу многих видцїв, бо Япанцї дуже люблять красу і принадність.

Кілька кроків від мене сидів другий чужинець, широкоплечий, оспонатий чоловік, з виду Американець, котрому очевидячки також дуже подобала ся хороша статистка. Він мусів помітити, що Япанець, котрий сидів в першім рядї партеру, коло самої сцени, дуже займав ся хорошою дївчиною, подаючи їй — без взгляду на то, що діяло ся на сценї — то хороший цьвіт то знов солодке тїсточко, по чім она все дуже мило глядїла і спускаючи поволи вії дякувала за дарунок.

Між тим штука ішла своїм ходом; герой і героїня стають напротив себе, розходить ся о бути або не бути. Нараз поміж всїх видцїв партеру робить собі дорогу кулї (публичний послугач), несучи в руцї прегарний кошичок, прикрашений пестрими стяжками і цьвітами і повний — найвибагливійших солодких овочів. Той кошичок, не зважаючи на штовханї, якими єго зі всїх сторін надїлюють, дає хороший дївчинї на сценї а заразом шепче їй, що то має значити; при тім показує в нашу сторону, щоби звернути єї увагу на посилаючого, котрим не був нїхто инший лиш мій сусїд. Американець незвичайно тим видом радував ся і з великого вдоволеня показав два ряди здорових але фальшивих зубів. Красавиця дякує і з під довгих вій посилає перелетний погляд в сторону Американця. Але Япанець на партері підносить ся до половини з своєї сидячої постави, сягає в розярeню за збірки свого плаща, немов би там глядав обох мечів самураїв і посилає лютї погляди в нашу сторону. Я гадаю собі, що з того може зробити ся хороша історня. Але що нїчо більше не дїє ся, а штука на сценї починає мене цїкавити, не звертаю більше уваги на ту пригоду і зовсїм про неї забуваю...

Але два три днї опісля мало то менї знов дуже добре пригадати ся.

Мій провідник, хоч я єго вже давно відправив, все ще волочив ся довкола готелю і

Внесене посла Чарторийского і тов. в справі захованя в краю археольоґічних забитків до комісиї шкільної.

Відтак слідувало продовжене розправи над справозданем комісиї буджетової о замкненю рахунків краєвих фондів за рік 1909.

Як референт забрав слово справоздавець посол Ґломбіньский. По нім промовляли ще пос. Левицкий, Макух і Стапіньский.

Перед закінченем засїданя, котре наступило о год. $2^1/_2$ ухвалила ще палата нагляче внесене в справі заяви співчутя з причини смерти польскої поетки Мариї Конопніцкої. Внесене то мотивував пос. Адам, а до него прилучив ся також пос. Макух іменем руско-укр. клюбу.

Слїдуюче засїдане назначив Є. Е. п. Маршалок на второк рано.

Революция в Портуґалїї.

„Daily Chronicle“ оповіщує дальший опис подій в Лісбоні, надісланий їй кореспондентом тамошним. Той кореспондент оповідає, що в часї вибуху революциї вислав до Анґлиї депешу з просьбою о прислане воєнного корабля. Позаяк каблї були перервані, проте депешу ту вислано з одного корабля телеґрафом без дроту.

З Лїсбони доносять: В місті дивний спокій. Число жертв не є ще близше означене, однак не виносить більше як 300. В улицях публика витає горожан і воякiв революционїстів. Теофіль Браґа приймив кореспондента бюра Райтера і заявив, що цїли революциї не були нї войскові, нї личнї, як то було в Туреччинї і Бразилії, а ходило радше о введене в дїло ідеї фільософічної. Династия Браґанцiв забувала о поступі духа часу. Творила она для Портуґалїї безнастанну небезпечність, що викличе вмішане Анґлїї. В наслїдок зденервованя адмірала Райса революция вибухла два дни перед реченцем. Райс учув лиш три вистріли замість умовлених 21 і гадав, що революция не удала ся, тому допустив ся самоубийства. Король удав ся до замку Нецессідадес, а звідтам до Мафри. Роялїстичні часописи не виходять.

Проґрама нового правительства має бути така: Піднесене краю, розвиток народної оборони на суші і мори, запевнене судейскої независимости, економічний розвиток краю, скріплене кредиту, роздїл церкви від держави і скріплене сьвітскої науки.

Провізоричне правительство виготовить виборчі листи і розпише нові вибори до парляменту. Провізоричне правительство буде урядувати найдовше три місяцї.

Що до становища держав до нового правительства Портуґалїї то доносять з Вашинґтону: Міністерство заграничних справ одержало ноту президента Браґи о проголошеню републики в Портуґалїї. Правительство не відповіло на ту ноту, бо не признасть републики, доки не буде там установлене нове правительство.

В Анґлїї що до признаня републики, гадки поділені. Більшість анґлїйскої праси гадає, що Анґлія аж тодї буде могла признати портуґальску републику, коли новий парлямент портуґальский затвердить єї.

Новинки.

Львів, дня 10-го жовтня 1910.

— **Зелїзниця Львів-Стоянів.** Дня 15 с. м. відбуде ся отворене ново вибудованої зелїзничим бюром краєв. Видїлу зелїзницї льокальної Львів-Стоянів. Довгота того шляху виносить від головного двірця у Львові 92 кільометрів а від двірця на Підзамчу 85 кільометрів. Стациї і пристанки розміщені як слїдує: Львів і Львів-Підзамче, Дубляни-Ляшки, Запитів, Руданцї, Колодно-Жовтанцї, Честинї (пристанок); Камінка Струмилова, Язвениця (пристанок особовий): Сїлець-Беньків, Воля-Холоївска, Холоїв, Павлів (пристанок особовий і ладівня); послїдня стация Стоянів. — Стация Руданцї буде віддана до ужитку аж по вибудованю дороги доїздової. Рух на тій новій зелїзници буде вести дирекция зелїзниць державних на рахунок Видїлу краєвого яко заступника концесіонарів.

— **Стипендиї на ветеринарийні студиї.** В ц. к. академії ветеринариї у Львові будуть надані від 1 січня 1911 р. чотиром звичайним студентам ветеринариї державні стипендиї в висоті по 600 К. Стипендиї ті надає ц. к. Міністерство просьвіти в порозуміню з Міністерством рільництва. Побиране тих стипендий, котрих виплата буде асиґнована в місячних ратах з долини зависить від відповідного захованя і доказу, що ученик в тих семестрих, в яких нема жадних термінів, зложив кольоквіяльні іспити що найменше з двох предметів з добрим поступом. Дальше побиране тих стипендий може бути дозволене по укінченю четвертого року через дальші три місяцї для зложеня строгих іспитів. Компетенти мають внести свої поданя найпізнїйше до 31 с. м. до ректорату ц. к. академії ветеринарийної у Львові, і приложити метрику, сьвідоцтво щіпленя віспи, доказ австрийского горожаньства, сьвідоцтво убожества, сьвідоцтво зрілости, або сьвідоцтво укінчених з добрим вислїдом поодиноких лїт студий в ц. к. академії ветеринариї.

— **Молочарня стрийского Союза в Бориничах.** Дня 2 с. м. відбуло ся в Бориничах торжественне отворене молочарнї стрийского Союза молочарского, котру засновано заходами о. декана і пароха, Ст. Донаровича. По відправленій вечірнї при гарній погоді удались люди в походї з церкви на благословене громадского дому, де містить ся нова молочарня. Точно о 5 год. розпочалось саме торжество, на котре прибули і гостї: ґрафи Мицєльскі, о. Стисловский з Девятник з родиною і о. Дорош з Бринець загірних також з родиною. Водосьвяте відправили 3 сьвященики при великім здвизї народа і співі місцевого хору. По скінченім чиниї благословеня промовив до народа о. Стисловский на тему молочарского руху в краю, виказуючи великий хосен з него. Потім оглядали і гостї і селяни уставлені прилади молочарскі. Другого дня в понедїлок рано пущено молочарню в рух.

— **Селяньска бурса в Станиславові** удержувала в мин. шк. роцї 97 питомцїв переважно з низшої ґімназиї. Бурсаки платили від 10—20 К місячно. Найбільше було з платнею 20 К (74), а 4 ученики з висшої ґімназиї, приняті за надзирателів, були приміщені в бурсї безплатно. Пересїчне удержане одного бурсака виносило 21·67 К, а пересїчна оплата виносила лише 17·92 К. Сей недобір покривано з добровільних жертв і запомог, які в тім роцї виносили 1736 К 51 с. і з вкладок 103 членів в квотї 682·50 К. Квота приходів виносила загалом 22.212·39 К, а видатків 20 903·11 К. Надвижку 1.309·28 К перенесено до фонду будови власного дому, який виносить тепер 3.857·30 К. Вислїд клясифікациї питомцїв представляє ся так: 7 здібних з відзначенєм, 68 здібних, а 12 нездібних. Згадатиб ще, з яких повітів походять бурсаки. Очивидно з сусїдних повітів було їх найбільше. З рогатиньского 18, з товмацкого 17, з калуского 13, станиславівского 12, з чортківского 9 і т. На 1910/11 рік прелїміновано в доходах 22 820 К а в видатках 23.950 К. На покрите недобору повернено би сподївані жертви і запомоги.

де лиш мене міг захопити, накинув ся менї з своїми услугами. Одного дня, коли я виходив, промовив до мене, аби я сейчас з ним пішов, він покаже менї щось незвичайного. Я дав намовити ся; ми наймили два візки і поїхали; він наперед, я за ним. Спершу їхали ми здовж пристани, відтак дальше через місто а вкінци в'їхали на передмісте, як видко було, до дїльниці, де мешкали богаті люди, бо доми стояли тут не так густо стиснені і були окружені городами. Перед одним величавим домом, що стояв на малім підвисшеню посеред зелени, побачили ми товпу людий і саме як ми прибули, винесено щось на марах з дому, що очевидячки викликало найбільше занятє зібраних перед домом. То було завинене в біле полотно тїло молодої дївчини. Сотки женщин, але й богато мужчин окружило мари і супроводило їх дорогою до міста; але нїгде не дав ся чути нї один звук жалоби або плачу, ба навіть по лицях многих молодих дївчат, що ішли в сумнім походї, лежало радше якесь внутрішне вдоволене, немов відблеск щасливої події.

То несено милу артистку з театру, хорошу Кікі. Позаяк не могли побрати ся, вибрали собі „смерть з любови“, війшли спільно до мейда (на другий сьвіт), Кікі і єї улюблений Такмура. Той молодець був на жаль за свого житя трохи легкодушний при всїх своїх прочих добрих прикметах.

Єго отець, що замешкував той величавий дім, був самураї (японьский шляхтич) і хоч не носив вже так як єго славні предки двох острих мечів за поясом, то однако носив при торжественних нагодах сьвітлий уніформ, бо був високим державним урядником. Син мав вступити на службу до маринарки; але що до того треба зложити два дуже тяжкі іспити, то доси єму не удало ся. Два рази вже перепав при таких іспитах і мало було надії, аби він міг коли осягнути свою цїль. Замість учити ся астрономії і математики, проходжував ся цїлими днями, а вечері проводив в театрі. Одинокої річи, яку добре знав, не вимагають на жаль навіть в Японії при іспитах на підофіцира, іменно писати трохи і любовні поезиї на взорець славного поета Акагіта, однако з закінченєм зовсїм новітних поглядів на сьвіт, бо молодий пан Такамуро був крім всего ще трохи й социялїстом, що особливо прикро вражало єго вітця. Гордий чоловік майже зовсїм видїдичив єго длятого одного дня, позбавив єго всїх синівских прав і на місце сина приймив одного сестрінця. Відїпхненому вільно було від тепер ще лиш ночувати в домі вітця; перед єго очи не вільно було єму показувати ся. Нїхто впрочім не журив ся ним і не питав ся, в який спосіб зарабляє він на своє житє.

Саме тодї пізнав він в театрі Кікі і обоє на смерть залюбили ся в собі. Спершу здавало ся, що то буде щастєм для молодого, доси так легкодушного молодого чоловіка; бо аби правильно кождого дня до театру ходити і свою улюблену Кікі бачити, мусів мати гроші і тому старав ся о роботу та довів дїйстно до того, що за переписуванє листів і рахунків по купецких домах в пристани зарабляв від часу до часу по кілька єн. Крім того удалось єму навіть дістати ся до японьскої часописи, що виходить в Шімоносекі і визначає ся закраскою поступовою а навіть трохи социялїстичною, за справоздавця. Вже думали обоє залюблені про рожеву будучність, коли нагле обгорнула їх тим чорнїйша ніч.

Одного дня появив ся у директора театру один чужинець — іменно той Американець, котрого я сам бачив в театрі — і спитав єго коротко:

— Яка цїна за панну Кікі?

Купно і продаж женщин в уцивілізованім Японії очивидно вже від давна заборонені законом; але в дїйстности одно і друге єствує, як було й давнїйше. Атже директор мав також видатки на дївчину; мусів єї давати учити, живив так довго єї, удержував єї матір і сестру, купував для неї всї ті хороші одїня і прикраси, яких потребувала, аби достойно виступити перед видцями в театрі; він отже вилoжив на неї капітал, який лише що тепер почав трохи опроцентовурати — одним словом, директор не міг єї мимо найлїпшої волї так без нїчого увільнити. Розходило ся взагалі о яких 250 єн.

(Дальше буде.)

† Померли: Атанас Заячківский, радник Двора при ц. к. краввий Дирекциї Скарбу, кавалер ордеру Франя Йосифа, член Тов-а „Просьвіта“ і инших укр. товариств, упокоїв ся у Львові, заосмотрений сьв. Тайнами, дня 7 жовтня проживши 59 літ. Похорон відбув ся вчера в неділю.

— **Ченстоховский злочин.** Арештований в Кракові кс. Дамази Мацох має тепер 40 літ і єсть сином селянина із Села Ліпіни під Ченстоховою а вступив в чин ОО. Павлинів в 1896 р. Перед вступленєм до новіцияту був громадским писарем в Ліпінах. Вступивши до монастиря був яких 10 літ новиком-братчиком, бо з причини слабої інтеліґенциї не міг покінчити наук богословских. Висьвятившись остаточно і зloживши монаший обіт, займав ся в монастири господарскими справами, бо до того ще проявляв найбільше здібности. Небавком по зложеню обіту зачав кс. Дамазий говорити, що хотів би покинути монастир і стати сьвітским сьвящеником а по ограбленю чудотворної ікони Пречистої Діви зачав щораз частійше говорити о тім, що покине монастир, а в липни с. р. подав навіть просьбу до епископа каліско-куявскої епархії, щоби єму надав парохію. Перед остаточним виступленєм з монастиря зажадав О. Дамазий від ігумена монастиря позволеня на виїзд. Отже якраз день перед виїздом завізвав монастирских слуг, щоби обшили в рогіжку софку, в котрій ніби то мали знаходити ся книжки.

Дня 12 липня с. р. около 8 год. вечером приступив до дорожкаря Парлака і Піонка ч. 32 і ч. 36 монастирский слуга і казав їм в'їхати на подвірє монастиря Валовою брамою заявляючи, що треба буде вивезти якусь паку. Дорожкарі в'їхали між монастирскі мури, як їм слуга казав. Там підійшов до них ксьондз Павлин в чорнім плащи і сказав, що мусить вивезти паку з книжками під Ґідлє. В кілька хвиль по тім, коли прочі черці були в костелі на молитві, два монастирскі слуги винесли паку обшиту рогожею. Паки поклали на дорожку, на котру сів монастирский слуга Станислав Залоґ, що був родом із села Ґідлє; Павлин всів до другої дорожки і казав везти ся за тамтою гостинцем як до села Рендзін.

Коли доїхали до того села, дорожкар, що віз Павлина, заявив, що єго коні дуже змучені і задлятого не може дальше їхати, додаючи, що найліпше буде, коли ксьондз Павлин єму заплатить за їзду, а сам присяде ся до дорожки, що везе паку і слугу. Отже задержано першу дорожку, о. Дамазий заплатив свому дорожкареви і пересів ся до дорожки з пакою. Заплачений дорожкар завернув до Ченстохови, а дорожка з Павлином, слугою і загадочною пакою поїхала дальше через Рудника і Витковиці до Кломниць, а звідтам за порадою слуги Залоґа бічною дорогою через Завади до Ґідлів.

Була вже глубока ніч, коли подорожні минувши Завади, оперли ся на левадах, де здалека в сьвітлі місяця видніла ся смуга води. Тут обняв провід слуга сьвященика, родом з Ґідель, котрий знав дуже добре тамошні сторони. Візникови казав задержати дорожку і при єго помочи здоймив паку. Ксьондз Павлин стоячи на дорозі, приглядав ся, як дорожкар зі слугою здоймили з дорожки паку обшиту в рогожу, занесли єї над беріг охаби чи рова наповненого від ріки водою і розгойдавши для наданя розмаху, кинули єї у воду. Коли по тім хотіли сідати на дорожку, стоячий в чорнім плащи на дорозі Павлин задержав їх, видобув зпід плаща хрест і дрожачим від зворушеня голосом відозвав ся:

— Заким сядете до дорожки, мусите на рани Спасителя присягнути, що о тім, що тут стало ся, ніколи нікому не скажете. Для добра „Образа“ нашої Панєнки (Пречистої Діви Марії) стало ся, що мусіло стати ся.

Присягни — кленучись на спасениє душі!

На другий день, на вість, що знайдено трупа в софі обшитій рогожею, заворушилась ціла Ченстохова. Вість та пригнобила найбільше того дорожкаря, котрий несьвідомо став ся участником злочину; але він памятаючи на присягу, мовчав о всім. Тимчасом поліция по якихсь знаках на рогожи вислідила, що она була куплена у одного купця в Ченстохові, отже припускала, що софу звідтам завезено на місце, де єї знайдено. Остаточно дійшла до того, що критичної ночи їздило в ті сторони двох дорожкарів а тоді одного з них ч. 32 арештовано. Він зразу не хотів нічого говорити, але коли єму дали горівки і він собі підпив, розповів, що знав і то довело остаточно до викритя цілого злочину.

Попереду вже ми зазначили, що ксьондз Мацох двояко зізнав про само убийство: раз казав, що убив Вацлава в суперечці а відтак — коли комісар др. Ясіньский запримітив, що убийства доконано мабуть на спячім — Мацох поблід, зачав дрожати і сказав: тепер скажу цілу правду — і став розповідати: Перед кількома роками пізнав ся на відпусті з Оленою Кржижановскою і залюбив ся в ній на смерть. Она була телефоністкою в Лодзі а на єго жаданє перенесла ся до Варшави. Тоді єго рідний брат просив єго, щоби він засватав єго з якоюсь богатою панною. Мацох хотів оженити єго з Кржижановскою, але брат остаточно зірвав з нею. Виставлений так на посьміховиско, сфальшував метрику свого вінчаня з Кржижановскою і метрику своєї смерти та замельдував єї яко вдовицю по Францу Мацоху і стояв з нею в близьких зносинах. Щоби єї удержати при собі, намовив свого стрийного брата Вацлава, щоби оженив ся з нею. Навіть сам разом з о. Василем, Павлином повінчав їх. Але супруги жили в незгоді. Він, Дамазий, старав ся їх помирити і ставав в обороні братової, задля чого навіть посварив ся з братом. Пізнійше однак погодили ся і за єго протекциєю одержав Вацлав Мацох посаду телефоніста в Ґраніци. Звідтам приїзджав часто до Ченстохови а дня 6. червня с. р. виїхав на урльоп. Отже підчас того урльопу приїхав до Ченстохови і тут прийшло до сварки, котра довела до катастрофи.

Дня 23. липня в кели о. Дамазия прийшло межи ним а Вацлавом до сварки, підчас котрої оба побили ся по лици. Коли Вацлав ляг спати, Дамазий, котрий, як каже, був вже трохи запитий, випив ще один келішок вина, взяв лежачу коло печи сокиру і кажучи сам до себе: „Я тебе, драбе, забю!“ — вдарив спячого по голові. Вацлав схопив ся і почав кричати. Тоді він вдарив єго ще кілька разів — кілько разів, вже не памятає — а коли Вацлав став хорчати, він сповідав єго на смерть а відтак уділивши єму розгрішеня, вхопив за горло і задушив.

Обрабованя чудотворної ікони дня 23. жовтня 1909 р. отець Дамазий рішучо випирає ся і каже, що під ту пору не був в Ченстохові. Він їздив за границю, був в Люрді, в Монахові і Варшаві, а відтак в Кракові, де дня 24. жовтня довідав ся о рабунку. Зараз виїхав з Кракова, але обминув Ченстохову і поїхав до Варшави. До Ченстохови приїхав аж дня 3. падолиста. Суть однак познаки, що о. Мацох вже по крадежи приїхав з Ченстохови до Кракова.

Запитаний, звідки має гроші на так далеку подорож, зізнав, що від трох літ крав систематично гроші, складані богомольцями на жертву. В той спосіб накрав він до 10.000 рублів. Красти научив єго другий ксьондз Павлин Василь Олесіньский, котрий казав єму: „Бери брате, то монастирске“.

Телеґрами.

Ценстохова 10 жовтня. Серед тутешних репрезентантів властий адміністрацийних ходить чутка, що монастир на Ясній горі буде скасований, чин ОО. Павлинів буде розвязаний, а костел відданий під власть сьвітского духовеньства.

Ченстохова 10 жовтня. Заряджено відкопанє тіла о. Йодля, котрий в монастири був знатоком дорогоцінностий. Слідство виказало, що єго убито, бо він случайно впав на слід крадежий, яких допускали ся Павлини Мацох, Ізидор і Василий. — У любки о. Василя, якоїсь Ковальскої, знайдено сховані в образі підроблені ключі до монастирскої скарбниці і до хорів каплиці з чудотворною іконою.

Краків 10 жовтня. Мацоха по екскомунікациї перебрано в сьвітскє одінє. До обрабованя чудотворної ікони не признає ся і каже, що не знає нічого о продажи брилянта з корони Матери Божої ювілерови Епштайнови. Так само не умів вияснити звідки в єго кели взяли ся фальшиві перли. Тепер признав ся вже до крадежи 22.000 рублів.

Відень 10 жовтня. Отворенє делеґаций відбуде ся в середу дня 12 с. м. о 5 год. по полудни в сали нарад палати панів.

Мадрид 10 жовтня. Правительство одержало від Браґи телеграму з повідомленєм о проголошеню републики. — Тут не знають о тім нічого, мов би король Мануель поїхав з Ґабральтару до Лісбони.

Ґібральтар 10 жовтня. Король Мануель і королева Амелія позістають тут і мешкають в резиденциї ґубернатора Ґібральтару.

Ґібральтар 10 жовтня. Яхт „Амелія“ звинув королівский стяг португальский і вчера по полудни, скоро королівска родина вийшла з корабля, відплив до Лісбони.

Лісбона 10 жовтня. Вчера розпочало ся видалюванє монахів і монахинь; они виїзджають або сухим путем або кораблем. Діти повірені їх опіці звернено родичам. Межи видаленими єсть кардинал Неттю францісканин. Епископ з Беї виїхав вже з краю.

Надіслане.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).